

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ &
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ
ΤΟΜΕΑ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΧΡΕΟΥΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΤΜΗΜΑ Α΄**

Ταχ. Δ/νση : Λέκκα 23-25, 105 62
Πληροφορίες : Μ. Χατζηγιάννη
Τηλέφωνο : 210 3258182
Ηλ. Ταχ. : m.chatzianni@minfin.gr

**Προς: Υπηρεσία Συντονισμού
Γραφείο Νομικών και Κοινοβουλευτικών
Θεμάτων ιδίου Υπουργείου**
Χαρ. Τρικούπη 6-10, 106 79 Αθήνα
Υπόψη κ. Μ. Λιακοπούλου
Τηλ. 213 133 9777
E-mail: m.liakopoulou@minfin.gr

ΘΕΜΑ: «Απάντηση ερώτησης 4635/10.04.2025»

Σχετ: Το με Α.Π. 64968 ΕΞ 2025/11.04.2025 έγγραφό σας

Σε απάντηση της ανωτέρω ερώτησης που κατέθεσε ομάδα βουλευτών του ΚΚΕ, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων μας, και σύμφωνα με τις σχετικές απαντητικές επιστολές της Συνεταιριστικής Τράπεζας Χανίων, της Τράπεζας της Ελλάδας και του Ταμείου Εγγύησης Καταθέσεων και Επενδύσεων (ΤΕΚΕ):

- Η διάθεση σύνθετων επενδυτικών προϊόντων ήταν μία χρηματοδοτική πρακτική των συνεταιριστικών τραπεζών, η οποία άνθισε ιδιαίτερος στην πράξη μετά το 2010. Συγκεκριμένα αρκετές συνεταιριστικές τράπεζες, στην προσπάθειά τους να ενισχύσουν τα ίδια κεφάλαιά τους, όταν άρχισε να εκδηλώνεται η οικονομική κρίση, προχώρησαν κυρίως από την αρχή της δεκαετίας του 2010 στη διάθεση σύνθετων προϊόντων, τα οποία συνδύαζαν καταθέσεις και επενδύσεις σε συνεταιριστικές μερίδες.
- Ειδικότερα, σύμφωνα με την απαντητική επιστολή της Συνεταιριστικής Τράπεζας Χανίων, η σύμβαση «Χρυσή Επένδυση» δεν ήταν καταθετικό τραπεζικό προϊόν, όπως εκτίθεται στην ερώτηση, αλλά πρόγραμμα που διασφάλιζε καλύτερη απόδοση των συνεταιριστικών μερίδων των συνταίρων, ενώ ποτέ η τράπεζα δεν εγγυήθηκε το κεφάλαιο που επένδυαν οι συνταίροι για να αποκτήσουν συνεταιριστικές μερίδες.
- Σημειώνεται εξάλλου ότι, η Συνεταιριστική Τράπεζα Χανίων κατήργησε το προϊόν «Χρυσή Επένδυση» και προχώρησε στη δημιουργία ενός νέου με το όνομα «Αποδίδω», όχι για δικούς της λόγους, όπως αναφέρεται στην ερώτηση, αλλά προκειμένου να προσαρμοστεί στις απαιτήσεις του Κανονισμού (ΕΕ) 575/2013. Ειδικότερα, σύμφωνα με τα άρθρα 27-29 του εν λόγω Κανονισμού, που αφορούν τα χαρακτηριστικά που πρέπει να πληρούν τα μέσα κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1, προβλέπεται ότι, προκειμένου ένα χρηματοοικονομικό μέσο να είναι επιλέξιμο ως στοιχείο της εν λόγω κατηγορίας Ιδίων Κεφαλαίων θα πρέπει να μη δημιουργεί στο πιστωτικό ίδρυμα που το εκδίδει την υποχρέωση να προβαίνει σε διανομές

στους κατόχους του μέσου (περίπτωση (η), παράγραφος 1 του άρθρου 28). Κατά συνέπεια οι όροι έκδοσης του προϊόντος «Χρυσή Επένδυση» (και ειδικότερα η υποχρέωση καταβολής εγγυημένης απόδοσης επί του επενδυμένου κεφαλαίου, το οποίο κατά πλειοψηφία ήταν τοποθετημένο σε συνεταιριστικές μερίδες), δεν ήταν συμβατοί με τα χαρακτηριστικά, τα οποία θα έπρεπε να διέπουν ένα χρηματοοικονομικό μέσο, προκειμένου να είναι επιλέξιμο ως στοιχείο των εποπτικών κεφαλαίων κοινών μετοχών της κατηγορίας 1.

- Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω, η Συνεταιριστική Τράπεζα Χανίων αποφάσισε να αποσύρει το Επενδυτικό Προϊόν «Χρυσή Επένδυση» αντικαθιστώντας το με ένα νέο προϊόν, το οποίο ονόμασε «Αποδίδω». Ο σκοπός της έκδοσης του «Αποδίδω» ήταν να αντικαταστήσει το προϊόν «Χρυσή Επένδυση» προκειμένου οι μερίδες που θα διατίθεντο με το νέο προϊόν να πληρούν τα κριτήρια του Κανονισμού (ΕΕ) 575/2013 για αναγνώρισή τους στο Κοινό Κεφάλαιο Κατηγορίας 1 της Τράπεζας.

- Σύμφωνα με τη σχετική επιστολή της Συνεταιριστικής Τράπεζας Χανίων, οι υποθέσεις τις οποίες αναφέρει η εν θέματι ερώτηση σχετικά με το ζήτημα των καταθετών των προγραμμάτων «Χρυσή Επένδυση - Αποδίδω», είτε είναι εκκρεμείς ενώπιον των ελληνικών δικαστηρίων, είτε έχουν δικασθεί από αυτά. Ειδικότερα, η τράπεζα ενημερώνει ότι έχει διαμορφωθεί πάγια ad hoc νομολογία του Αρείου Πάγου με εννέα αποφάσεις του υπέρ της Συνεταιριστικής Τράπεζας Χανίων οι οποίες, είτε απορρίπτουν αιτήσεις αναιρέσεως των αντιδίκων, στις περιπτώσεις που το Εφετείο είχε δικαιώσει την Τράπεζα, είτε κάνουν δεκτές αιτήσεις αναιρέσεως της Τράπεζας στις περιπτώσεις στις οποίες είχαν γίνει δεκτές αγωγές των εκεί αντιδίκων. Συγκεκριμένα, πρόκειται για τις αποφάσεις ΑΠ 314/2024, ΑΠ 484/2024, ΑΠ 529/2024, ΑΠ 1160/2024, ΑΠ 194/2025, καθώς και τις αποφάσεις ΑΠ 1007/2019, ΑΠ 1565/2023, ΑΠ 1463/2024 και ΑΠ 1651/2024 (διαθέσιμες στον ιστότοπο <https://www.areiospagos.gr/nomologia/apofaseis.asp>). Σύμφωνα με την Συνεταιριστική Τράπεζα Χανίων, δεν υπάρχει καταδικαστική απόφαση του Αρείου Πάγου εις βάρος της.

- Περαιτέρω, όσον αφορά τα ζητήματα που σχετίζονται με την εγγραφή μέλους σε πιστωτικό συνεταιρισμό, καθώς και με την έξοδό του, συμπεριλαμβανομένης της ρευστοποίησης των συνεταιριστικών μερίδων, αυτά ρυθμίζονται από τον ν.1667/1986 («Αστικοί Συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις»), λαμβανομένων υπόψη των περιορισμών που τίθενται από το άρθρο 149 του ν. 4261/2014 περί προληπτικής εποπτείας πιστωτικών ιδρυμάτων. Ειδικότερα, σύμφωνα με την **παρ. 7 του άρθρου 2 του ν.1667/1986**, *«Η απόδοση της αξίας της συνεταιριστικής μερίδας κατά την αποχώρηση ή τον αποκλεισμό των συνεταίρων ή, καθώς και κάθε άλλη περίπτωση εξόφλησης των συνεταιριστικών μερίδων από πιστωτικούς συνεταιρισμούς του παρόντος νόμου, που έχουν λάβει άδεια ίδρυσης και λειτουργίας ως πιστωτικό ίδρυμα, κατόπιν έγκρισης από την Τράπεζα της Ελλάδος, σύμφωνα με το ν. 3601/2007, **εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια των καταστατικών οργάνων τους, τα οποία μπορούν επίσης να επιμερίζουν σε όλους τους συνεταίρους που έχουν σχετικό δικαίωμα και ανάλογα με τις μερίδες του καθενός, το ποσό που η Τράπεζα της Ελλάδος έχει εγκρίνει να διατεθεί για εξόφληση της αξίας τους, εφόσον περιλαμβάνεται σχετική ρήτρα στο καταστατικό τους.***».

- Στην δε **παράγραφο 9 του ίδιου άρθρου** ορίζεται ότι *«η απόδοση της αξίας της συνεταιριστικής μερίδας τελεί υπό την προϋπόθεση ότι δεν θίγονται οι υποχρεώσεις του πιστωτικού συνεταιρισμού που συναρτώνται με το ύψος των ιδίων κεφαλαίων του βάσει των*

εκάστοτε ισχυόντων κανόνων εποπτείας και επιφυλασσομένης της εφαρμογής του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 7 του άρθρου 2.»

- Τέλος, σύμφωνα με το **άρθρο 149 του ν.4261/2014**, «για οποιαδήποτε μείωση, εξόφληση ή επαναγορά κοινών μετοχών του άρθρου 37 του ν. 4548/2018 (Α' 104), συνεταιριστικών μερίδων του άρθρου 3 του ν. 1667/1986 (Α' 196) ή άλλων μέσων κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1, που έχουν εκδοθεί από πιστωτικά ιδρύματα, **απαιτείται προηγούμενη έγκριση από την Τράπεζα της Ελλάδος** κατά τα προβλεπόμενα στα άρθρα 77 και 78 του Κανονισμού 575/2013/ΕΕ, όπως αυτά εξειδικεύονται στον κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμό 241/2014/ΕΕ.»

- Συνεπώς, η ρευστοποίηση συνεταιριστικών μερίδων πιστωτικού συνεταιρισμού, που έχει λάβει άδεια ίδρυσης και λειτουργίας ως πιστωτικό ίδρυμα, όπως η Συνεταιριστική Τράπεζα Χανίων, υπόκειται κατά το νόμο σε προηγούμενη άδεια της Τράπεζας της Ελλάδος, μετά από σχετικό αίτημα του συνεταιρισμού, και πραγματοποιείται υπό την προϋπόθεση ότι **δεν θίγονται οι υποχρεώσεις του συνεταιρισμού που συναρτώνται με το ύψος των ιδίων κεφαλαίων του**. Οι ανωτέρω διατάξεις με τους αυστηρούς κανόνες οι οποίοι διέπουν την άσκηση του δικαιώματος ρευστοποίησης επιβλήθηκαν από τον Έλληνα νομοθέτη και τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό ΕΕ/575/2013 για λόγους δημοσίου συμφέροντος και με σκοπό την αναγκαία ενίσχυση της ευστάθειας και τη διατήρηση της σταθερότητας του χρηματοπιστωτικού συστήματος της χώρας.

- Αναφορικά με το **πρώτο ερώτημα**, σχετικά με την προστασία των μικροκαταθετών της «Χρυσής Επένδυσης – Αποδίδω», στο ανώτατο επίπεδο κάλυψης που προβλέπει το Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων και Επενδύσεων (ΤΕΚΕ), επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με το **άρθρο 4 παρ. 2 του νόμου 4370/2016** (Α' 37), «Σκοποί του ΤΕΚΕ είναι:

α) η καταβολή αποζημίωσης δια του Σκέλους Κάλυψης Καταθέσεων (εφεξής ΣΚΚ), στους καταθέτες των πιστωτικών ιδρυμάτων τα οποία αναφέρονται στις παραγράφους 1, 5 και 6 του άρθρου 5 και **ευρίσκονται σε αδυναμία να εκπληρώσουν τις προς αυτούς υποχρεώσεις τους** και η χρηματοδότηση μέτρων εξυγίανσης πιστωτικών ιδρυμάτων δια του ΣΚΚ κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο εσωτερικό άρθρο 104 του άρθρου 2 του ν. 4335/2015,

β) η καταβολή αποζημίωσης δια του Σκέλους Κάλυψης Επενδύσεων (εφεξής ΣΚΕ), στους επενδυτές πελάτες των πιστωτικών ιδρυμάτων τα οποία αναφέρονται στις παραγράφους 2, 4, 5 και 6 του άρθρου 5 και **ευρίσκονται σε αδυναμία να εκπληρώσουν τις προς αυτούς υποχρεώσεις τους, για απαιτήσεις που απορρέουν από την παροχή καλυπτόμενων επενδυτικών υπηρεσιών..»**

Επίσης, σύμφωνα με την **παρ. β) της παρ. 1 του άρθρου 8 του ως άνω νόμου**, περί επιλεξιμότητας των καταθέσεων και περί εξαιρέσεων, **τα ίδια κεφάλαια του πιστωτικού ιδρύματος**, όπως ορίζονται στην περίπτωση 118¹ της παρ. 1 του άρθρου 4 του Κανονισμού (ΕΕ) 575/2013, **δεν καλύπτονται και εξαιρούνται από την εγγύηση και επομένως την καταβολή αποζημιώσεων από το ΤΕΚΕ.**

Επιπλέον, σύμφωνα με την **παρ. 1 του άρθρου 11 του ως άνω νόμου**, «Το ΤΕΚΕ αποζημιώνει τους καταθέτες **εφόσον μία κατάθεση καταστεί μη διαθέσιμη. Μία κατάθεση καθίσταται μη διαθέσιμη κατά την ημερομηνία αδυναμίας**, οπότε και ενεργοποιείται η διαδικασία καταβολής αποζημίωσης.»

¹ 118) ως «ίδια κεφάλαια» νοείται το άθροισμα του κεφαλαίου της Κατηγορίας 1 και του κεφαλαίου της Κατηγορίας 2

Περαιτέρω, σύμφωνα με την περ. 27 του άρθρου 3 του ίδιου νόμου, «**μη διαθέσιμη κατάθεση**» ορίζεται ως η κατάθεση απαιτητή από τον καταθέτη η οποία δεν δύναται να καταβληθεί από πιστωτικό ίδρυμα εν όλω ή εν μέρει βάσει των ισχυόντων νόμιμων ή συμβατικών όρων, και ως προς το οποίο (πιστωτικό ίδρυμα):

α) η Τράπεζα της Ελλάδος με απόφασή της έχει διαπιστώσει ότι **το συγκεκριμένο πιστωτικό ίδρυμα δεν φαίνεται προς το παρόν ικανό να επιστρέψει την κατάθεση, για λόγους που έχουν άμεση σχέση με την οικονομική του κατάσταση, και δεν προβλέπεται ότι το πιστωτικό ίδρυμα θα καταστεί ικανό στο προσεχές μέλλον.** Η ανωτέρω απόφαση λαμβάνεται εντός πέντε (5) εργασίμων ημερών από τη στιγμή που αποδειχθεί, για πρώτη φορά, ότι το συμμετέχον πιστωτικό ίδρυμα δεν έχει επιστρέψει τις ληξιπρόθεσμες και απαιτητές καταθέσεις και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ή

β) δικαστική αρχή, βασιζόμενη σε λόγους που έχουν άμεση σχέση με την οικονομική κατάσταση του πιστωτικού ιδρύματος, έλαβε απόφαση η οποία έχει ως αποτέλεσμα την αναστολή του δικαιώματος των καταθετών να εγείρουν αξιώσεις έναντι του ιδρύματος.

Οι υπό α' και β' περιπτώσεις συνιστούν λόγο ανάκλησης της άδειας του πιστωτικού ιδρύματος κατά την περίπτωση ε' του άρθρου 19 του ν. 4261/2014 (Α' 107).».

Σε συνέχεια των ανωτέρω και σύμφωνα με τη σχετική απαντητική επιστολή του ΤΕΚΕ, συνάγεται ότι **δεν συντρέχει λόγος ενεργοποίησης του ΤΕΚΕ, καθώς η Συνεταιριστική Τράπεζα Χανίων αποτελεί εν ενεργεία πιστωτικό ίδρυμα.**

- Σχετικά με το **δεύτερο ερώτημα** αναφορικά με την καταχρηστική πρακτική των τραπεζών και άλλων σχετικών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων να «παρασύρουν» πελάτες τους σε συμβάσεις με όρους σε «μικρά γράμματα», καταρχάς επισημαίνεται πως θέματα που αφορούν τυχόν καταχρηστικές ή αθέμιτες πρακτικές των ιδρυμάτων, εξετάζονται από τη Γενική Γραμματεία Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης, την Επιτροπή Ανταγωνισμού και τα αρμόδια δικαστήρια. Ωστόσο, στο μέτρο που το ανωτέρω ζήτημα εμπίπτει στην αρμοδιότητα της Γενικής Γραμματείας Χρηματοπιστωτικού Τομέα και Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους, σημειώνεται ότι στο Τμήμα 2 του Κεφαλαίου Β του ν.4514/2018 (Α' 14) προβλέπονται διατάξεις για την προστασία των επενδυτών. Ενδεικτικά, αναφέρουμε το άρθρο 24 του ανωτέρω νόμου, όπου διατυπώνονται αναλυτικά οι γενικές αρχές για την πληροφόρηση των πελατών των Ανώνυμων Εταιριών Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών (ΑΕΠΕΥ) και το άρθρο 25, όπου προβλέπεται και εξειδικεύεται η υποχρέωση των ΑΕΠΕΥ προς αξιολόγηση της καταλληλότητας και της συμβατότητας των πελατών, καθώς και το περιεχόμενο της πληροφόρησης που πρέπει να αντλούν οι ΑΕΠΕΥ από τους πελάτες ή δυνητικούς πελάτες στο πλαίσιο της αξιολόγησης αυτής, αλλά και το περιεχόμενο της πληροφόρησης που οι ΑΕΠΕΥ υποχρεούνται να παρέχουν στους πελάτες ή δυνητικού πελάτες.

Επιπροσθέτως, η Τράπεζα της Ελλάδος, βάσει των αρμοδιοτήτων της για τη διαφάνεια των τραπεζικών συναλλαγών, έχει θεσπίσει με την ΠΔ/ΤΕ 2501/2002 (Α' 277), κανόνες ενημέρωσης των συναλλασσόμενων με τα πιστωτικά και τα χρηματοδοτικά ιδρύματα για τους όρους που διέπουν τις συναλλαγές τους. Ειδικότερα δε, σε ό,τι αφορά τα σύνθετα τραπεζικά προϊόντα, των οποίων η απόδοση προσδιορίζεται βάσει στοιχείων και δεικτών και τα οποία προσιδιάζουν στο χαρακτήρα των επενδυτικών προϊόντων, η ενημέρωση των συναλλασσομένων πρέπει να περιλαμβάνει ειδικές πληροφορίες, ούτως ώστε να διευκολύνεται

η συγκρισιμότητα των προϊόντων αυτών με ομοειδή, αμιγώς καταθετικά ή αμιγώς επενδυτικά προϊόντα, καθώς και η κατανόηση της αναμενόμενης απόδοσης και των πιθανών κινδύνων.

- Προς επίρρωση των ανωτέρω και για την πληρότητα της απάντησης στον κοινοβουλευτικό έλεγχο, επισυνάπτονται η με αρ. πρωτ. 01/699-17.4.2025 απαντητική επιστολή της Συνεταιριστικής Τράπεζας Χανίων, η με αρ. πρωτ. 247 ΕΜΠ 298/17.4.2025 απαντητική επιστολή της Τράπεζας της Ελλάδος και η με αρ. πρωτ. 409/17.4.2025 απαντητική επιστολή του ΤΕΚΕ, στη διοίκηση των οποίων η υπηρεσία μας απευθύνθηκε.

Η Γενική Γραμματέας

Εσωτερική Διανομή:

- Γραφείο Υπουργού
- Γραφείο Γενικής Γραμματέως Χρηματοπιστωτικού Τομέα και Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους
- Δ/ση Χρηματοοικονομικής Πολιτικής

Θ. Αλαμπάση